

komme til at se, at dette Regale gjennem Tidernes Løb er blevet overmaade lidet indbringende. Det er jo en fuldkommen ubestridelig Sandhed, at det er et stort Gode, at Kommunikationen lettes saa meget som muligt, og at man nu kan skrive fra den ene Ende af Riget til den anden for 4 β , er ganske vist meget behageligt, især for dem, der skrive og skrive Meget; men et ganske andet Spørgsmaal er det, om denne Vættelse dels har den Betydning, man ofte tillægger den — jeg tror nu, at for de fleste, som ikke sidde i meget udbredte Handelsforetninger, er den Omstændighed, om man betaler 4 eller 6 β for et Brev, ikke af nogen overmaade stor Betydning — og dernæst er det et Spørgsmaal, om det, for at opnaa dette Gode, er billigt at lade den store ikke skrivende Befolkning betale saa meget mere i Skat.

Men lad mig nu vende mig bort fra disse rent formelle Betragtninger af Budgettet og gaa over til det andet Punkt, som jeg havde i Sinde at dvæle et Par Dieblkke ved, og som jeg alt i Begyndelsen af mit Foredrag angav, at jeg vilde komme til, nemlig Hovedresultatet af Budgettet. Jeg maa da her strax begynde med at lykønske den høitæerede Finantsminister til virkelig nu at have faaet et Budget, der er saa tilfredsstillende som det nærværende. Jeg tror, at det Resultat, som det frembyder, maa siges at være — Forholdene i det Hele tagne i Betragtning — i høieste Grad gunstigt. Tager man nemlig, følgende den høitæerede Finantsministers Anvisning, Formueomsætningsbudgettet for sig og de virkelige Indtægter og Udgifter for sig, saa stiller Sagen sig jo en hel Del anderledes, end det ved første Blik paa Budgettet synes; thi vi gaa da et Aar i Møde, der vil frembyde et meget klækkeligt Overflud. Vi maa da nemlig fra de 24,470,000 Rd., hvormed Indtægterne staa opførte, drage Indtægtsbeløbet paa Formueomsætningsbudgettet, 5,751,000 Rd., og ligeledes fra Udgifterne, 24,879,000 Rd., drage det tilsvarende Beløb paa dette Budget, 7,579,000 Rd. Efter at have foretaget disse Subtraktioner kommer vi til, hvad der er den virkelige Aarets Indtægt og den virkelige Aarets Udgift, og disse to

Summer balancere saaledes mod hinanden, at jeg saar som virkelig Overflud for Aaret 1,418,596 Rd. Ser jeg nu bort fra det foregaaende Aar, der var aldeles eksempelst og blandt Andet ogsaa eksempelst derved, at det, naagtet det havde den finantsielle Karakter, som det ved Budgettet fik, og som jeg haaber, at det i endnu rigere Maal vil faae, naar vi en Gang komme til Statsregnskabet, dog fremhøvd den Synderlighed, at 1,333,000 Rd. vare paalagte som en ganske extraordinær Skat, som Indkomstskat — ser jeg bort derfra, saa er det længe siden, at vi have haft et Budget, der kunde lignedes med det her foreliggende. Selv om man, saaledes som det er gjort paa Budgettet, slaar Alt sammen i een Bunke og ikke, som man har sagt, at man vilde, udsønderer Formueomsætningen for sig og altsaa skjelner mellem de virkelige Indtægter og Udgifter, selv da vil det fremkomne Resultat vise sig at være, at der kun er en ganske ringe Underbalance paa 409,487 Rd., en aldeles nominal Underbalance, som naturligvis ikke har det Ringeste at betyde; thi for dette Beløb betale vi i Aaret 3 Millioner extra af paa vor Statsgjæld, anlægge Jernbaner og udføre offentlige Arbejder for over 2 Millioner Rigsdaler osv. osv., saa det har slet ikke Noget at betyde. Altsaa, selv paa denne Maade betragtet, vil Budgettet frembyde et ganske overordentlig heldigt Resultat. Vil man dømme sikkert og klart om disse Forhold, saa maa man imidlertid foretage en Del videre gaaende Undersøgelser og blandt Andet gjøre Sammenstillinger med Fortiden. Jeg har stedse, og jeg tror med fuldkommen Rette, fremhævet, at disse Forsøg paa at ville tage et enkelt Budget for sig og ved en Betragtning af de paa dette enkelte Budget opførte Summer komme til en afgjørende Dom om, hvorvidt der er Balance eller ikke Balance, om man har for store eller for smaa Indtægter eller Udgifter, om der har været Dødselighed eller Sparommelighed i Overmaal paa denne eller hin Post, kunne ikke føre til Noget. Der er altfor mangfoldige Hensyn at tage, til at disse med Lethed skulde kunne tages paa den rette Maade, men hvad